

התנפלות הערוב

תיאור מכת ערוב על פי מדרשי חז"ל

ערב פסח תשע"ז לפ"ק

א.

הרעיון לא מעשי או הגיוני, כשמוחמד ממשיך בתיאוריו "כל המדינה תתמלא בהרבה סוגי חיות טורפות או נושכות. אך משפחתי המיוחסת תזכה לשבוע של חופש ושלווה...". "הם לא יוותרו עליך כל כך מהר" שיסעו מוסטפה בציניות משתיקה.

אחר כמה דקות של שקט התעודד מוסטפה "יש לי גם רעיון" כשהוא מנסה לחשוב, אולי הרעיון של מוחמד כן עדיף. אך תאוות הניצחון גברה.

"אעביר את ילדי לאימוץ לשבוע בבית עברי" כשמוחמד פוער פיו מול הרעיון ההזוי "הם יהיו ויחיו כילדים עבריים, אולי אפילו" נלהב מוסטפה משיפור הרעיון "הם יתלבשו כמו עבריים, כך כשהחיות האכזריות יגיעו, הם יתבלבלו לגמרי, ולא ידעו האם הם מצרים או יהודים וישאירו אותם לנפשם".

אחרי מהלומות מילוליות, איזה רעיון יותר טוב ומוצלח שכבר כמעט עברו, כנהוג, למהלומות המשאירים סימנים בגוף, קטע אותם השכן. כעת נשאר לכל אחד ליישם בשטח את הרעיון שלו, ולקוות לטוב.

ב.

דפיקות חוזרות ונשנות על הדלת הביאו את יענק'ל להפסיק את השכבת הילדים

ולגשת לדלת.

מוסטפה שעמד בדלת הפתיע אותו. "תכנסו" הורה לקבוצת ילדיו שעמדו מאחוריו נבוכים במקצת, "ת-כ-נ-ס-ו כ-ב-ר" הצטעק לעברם, כש-השקצים מיהרו לפלוש בזריזות לתוככי הבית כפקודתו, אל מול יענק'ל הנדהם שלא הבין מה קורה פה.

מה קרה? הצליח יענק'ל לשאול. אולי הם צריכים בייביסיטר לכמה שעות. אך למה הוא נזכר דווקא ב. הרהר לעצמו יענק'ל, עודו מסתכל על ילדיו שנצלו את ההזדמנות לצאת מהמיטות ליד ילדי מוסטפה שעמדו וחיכו לראות את ההמשך.

מוסטפה נתן מענה לכל השאלות. "אתה יהודי טוב. מחר, כך אומר המנהיג שלכם, נו, משה קוראים לו." כשיענק'ל מהנהן בראשו וכובש את חיוכו "הוא

הקולות שבקעו מהחצר הבהירו לכל השכנים. שוב הם רבים. מוחמד ומוסטפה עמדו באמצע החצר זה מול זה ולא חסכו ב'ברכות' אחד על השני, נראו היו כמתחרים למי יש לשון יותר דוקרני באיחול 'ברכות' מקוריות ואכזריות.

"מעניין על מה הפעם." שח אחד לשני בחיוך מרוצה. "העיקר שיהיה כבר משהו שמח." החזיר לו השני בתקווה גלויה. "עוד מעט יתחילו המכות" עברה הרינה בכל השכונה.

ברגע האחרון התערב שכן מבוגר. "לא מעניין אותי מכלום." נעמד באמצע, לא מאפשר את המשך הדו-וויכוח.

"ברירה אחרת לא היה לו" הפטירו כולם באכזבה. "הוא לא נתן לו שום אפשרות להמשיך." מבויש וכועס, נפנה מוחמד עודו מכריז בהתרסה; עוד נראה מי הצודק.

בפתיחה היה נראה דווקא שהכל בסדר. "הפעם נהיה חכמים ונתכונן מראש כמו שצריך." היה זה מוחמד ומוסטפה שלחצו ידיהם בחיוך צופן סוד.

"מזל שהוא הודיע מראש" צהל מוחמד. עקיצות הכנים במכה האחרונה שהגיעו

ללא רחם ובלי התראה מוקדמת, עדיין חקוקים בליבו פנימה במחיצה אחת עם הסימנים הניכרים באברי גופו מבחוץ.

אחר קלט. "מחר זה מגיע" הצטמרר מוחמד. "מה יהיה עם הילדים?" הגיב מוסטפה. מאזכר בלא כוונה למוחמד את המראה המבעית איך נאצר הפעוט נחנק כמעט למוות, טובע בהררי כנים. "מה יהיה?" תמצתו שניהם במרירות

ואז זה התחיל. "יש לי רעיון" עלז מוחמד למול אישוני עיני מוסטפה שהתחדדו בדריכות "אכין מלאי אוכל ושתייה לשבוע שלם ואאטום את הבית מבפנים." סיים באוויר עצמי על הרעיון המבריק "ואני את משפחתי הצלתי" חתם בהתלהבות.

מוסטפה עדיין לא מצא נימוק וסיבה למה

אך בקצב הזה, לא בטוח שיהיה מי שיחקור" גיחך בשביעות רצון.

"למעשה" המשיך בארשת חשיבות רצינית "אנחנו חייבים לדאוג לעצמנו, כי אם לא, החיות ידאגו לנו..." האיום פעל את פעולתו כנדרש.

"אז מה נעשה" הלכו וגברו הקולות באימה מפי כולם, פטימה אשתו אף ניתרה בבהלה ממקומה. "תשתקו כבר" הורה בצעקה "אני אקריא את התכנית המלאה, ואחר ניישם אותה כולנו יחד עד לניצחון."

שעה קצרה אחר כך, חזרו כבר כולם. אף אחד לא לקח סיכון. כל אחד הביא והשיג את אשר הוטל עליו, ואף יותר מכך. הבית היה מלא באוכל ושתייה בכמות לא מצומצמת בכלל.

"מעכשיו" הודיע מוחמד "הדלת נעולה וסגורה, שאף אחד" הכריז באזהרה "לא יעז להתקרב לכיוון הדלת, חיי כולנו תלויים בזה!"

אחר קירב את השולחן ליד הדלת. "כשיגיע הרגע, אגיד לכם ואז, כל אחד עומד במקום שנקבע לו, אף אחד לא זז מעמדתו, רק ככה נוכל לשמור על עצמנו מפני החיות הטורפות." סיים באיום ברור.

אחר היה תורם של החלונות. חלון אחרי חלון נאטם בגזעי עצים עבים וחסונים שאיכשהו הצליח להשיג. ואז, אחרי שכל אחד לחוד בדק שוב ושוב את הדלת והחלונות לוודא שהכל בסדר. התיישבו באפיסת כוחות על הרצפה. "חופש נעים" הספיק מוחמד לאחל לכל המשפחה דקות ספורות לפני שקול נחירותיו התפשטו ברחבי הבית.

ג.

"אני לא נשארת בבית עם השקצים האלו" הפתיעה את יענק'ל בבוקר, "להיות מוקף בחיות גם מבחוץ וגם מבפנים. אני לא מסכימה." סיכמה בהחלטיות.

"את צודקת" הזדרז להרגיעה בחן "אני יוצא עם כולם מהבית." לאחר שנרגעה היא, התחיל לחשוב. למעשה; מה אני עושה כאן.

"אני צריך כיפה", נעמד פארוק לידו "אבא שלי אמר לי, שלא נעזי לצאת מהבית לבוש כמו מצרים. השבוע אנחנו כמו יהודונים" הזכיר בנחרצות ערבית.

"איך?" הרהר יענק'ל בקול, הרי כל הרחוב יתגלגל מצחוק. "מה הבעיה" נענה עבדול לעומתו בעודו ניגש למיטת ילד ולוקח משם כיפת שינה ומניחו

אומר שמחר תגיע מכה של חיות. הרבה חיות יגיעו למדינה הטובה שלנו ו..." דמעות התחילו לזלוג מעיניו "אתה רוצה שהם יאכלו את הילדים שלי?" הפטיר לעבר יענק'ל.

"כן. אבל מה אתה רוצה מהבית שלי" לא 'הבין' יענק'ל את הקשר. "אני רוצה" גילה מוסטפה את הרעיון המבריק "שהם יהיו יהודים לשבוע, כל השבוע הבא" כשיענק'ל מדחיק חיוך מול הבדיחה המצרית.

"אבל שיהיו כמו יהודים אמתיים" מוסיף מוסטפה מתחנן "כולל כיפה כמו שלכם. ככה החיות לא ידעו שהם מצרים, הרי אין אפשרות שהחיות המטומטמות יקלטו מי יהודי ומי מצרי." סיים בהסברו ה'הגיוני'.

"אתה באמת חושב שזה יעזור?" התעקש יענק'ל להבין. "אל תתווכח איתי" התכעס מוסטפה "אני מתמצא קצת בחיות, הם לא מבינים כלום. הכל יהיה בסדר." גמר דבריו והסתלק.

"למה הסכמת?" הייתה זו אשתו שלא הסכימה לרגע לרעיון המוזר, לארח חמשה שקצים בביתם ועוד בשבוע מסוכן שכזו. "היית צריך להגיד לו בפרצוף, לא. אפשר לחשוב שאנחנו קרובים או משהו, שהוא פשוט מגיע ומפיל עלינו את ילדיו" הרעימה בזעם כבוש.

"את צודקת" מיהר להרגיעה. "אבל, לא היה לי ברירה. שאזרוק ילדים מהבית?" כשהוא משפיל את עיניו, מחכה להבנה. "אולי, עוד ייצא מזה דבר טוב. אולי גם קידוש השם" המשיך בעידוד מחוץ "מה הוא חושב, שבאם הם יתלבשו כמו יהודים זה יעזור במשהו, הרי יש מישהו מלמעלה ששולח את החיות..."

באותה שעה, בצידו השני של החצר.

כינוס חירום מיוחד הוכרז בבית. כולם ישבו דרוכים ולחוצים, מה רוצה היום אבי הבית. אחר שמוחמד סקר כמלך בגדוד את היושבים, ונהנה כמובן לראות את הציפייה למוצא פיו. התחיל בדרמטיות;

"המצב לא פשוט בכלל. היהודון הזה, משה, עושה צחוק מאתנו פעם אחר פעם, כשהבעיה האמתית היא ש..." כשהוא מוריד את הטון לכמעט בלחישת "אין מישהו מכל שרי המלוכה והחרטומים שמוצא את הכוחות להתמודד מולו"

השקט הסמיך ששרר והעיניים שנפערו המריצו אותו בביטחון "אולי בעתיד תהיה וועדת חקירה איפוא היו הגורמים הממלכתיים לפני שזה קרה.

יענק'ל ששלח ידיו לבדוק האם הוא הוזה
או חולם. ילדיו המצחקים אימתו את המראה
הלא יאומן.

אחר שגם הילדים העזו כבר ללטף את האריה הרהיב גם
פארוק לחייך לעבר האריה.

עד עכשיו לא ברור איך ומה. הכל קרה ברגע אחד. האריה
הרים רגליו בהסתערות, צווחה חסרת אונים נשמע מפי
פארוק. וברגע שאחר כך, נראה היה כבר מונח שדוד תחת
האריה הטורף אותו להנאתו.

"רק השם יכול לעשות את זה" הכריז חיימק'ה המאושר למול
השקצים שענייהם כמעט יצאו מחוריהן מפחד וחרדה.

ד.

קולות שעטה ונהמת חיות נשמעו
נבללים זה בזה למרחוק. מוחמד נדהם
לרגע, עיניו התבוננו לצדדים בפחד
ובבהלה, רגליו נחפזו בצמידות לקירות
הבית לוודא שאכן הכל סתום ואטום.

קולות החיות שהלכו וקרבו, הגבירו את
החרדה לשיאי פחד. "זה לא יילך להם"
התעקש מוחמד ללגלג בעודו גורר עם
כל בני המשפחה בכוחות משותפים
את הארון הכבד עד לדלת, ומצמידים
אותו לכל רוחב הדלת.

אחרי כמה שעות של שקט ודאגה.
פלט אי מי מהילדים "אולי מוסטפה
צדק, הרי באם אחת תצליח להיכנס
לבית, כולנו..."

"די" צווח מוחמד בקול לא לו, מתמלא
בכעס מהרעיון הלא נעים, ובעיקר
מהרהור הכפירה שעלה וצף לבנו
"תגיד תודה על הרעיון שיזמתי, עוד
נראה מי הצודק" השתיקו בזעף.

אחר דקת הרגעה הוסיף בלחישה "אין
מה לפחד" בעודו ממתיק ומגביר את קולו "לא יעזור להם
כלום. גם השה-הקדוש אתנו." בהביטו לעבר השה המקודש
שישן שנת ישרים לצד ערמת המספוא המחכה לתיקונה.

השה שניעור ברגע זה בהשתוללות חסרת רסן. הבליעה
את לשונו. השה התחיל לרוץ בתזזיות מצד אל צד, כמפחד
מקולות החיות שנשמעו קרובים יותר מתמיד. לפחות הוא
שותק. הרהרה אשתו בנחמת...

"בום. בום. בום." נשמעו הקולות מעבר הארון והדלת. מהחלונות
אף נשמעו בבירור צריחות החיות שהצטרפו לניסיון הפריצה.

כמנסה להתחזק, עבר באגביות לחדר הפנים, לוודא
שהכל כשורה. צווחה מקפיאת הדם שנשמעה
מהחדר הגדול, הבהירה שהמצב בכלל לא

ברישול מה על ראשו "הנה" חייך כמנצח. העוד
הילדים מתאספים מתחייכים בהנאה.

"יש לנו מזל" התלהב פארוק "לכם יש חמשה ילדים
וגם לנו. יש מספיק לכולם." שיהיה ככה, בכל מקרה לבית
המדרש לא אלך איתם, הם רק יפריעו ללימוד. "נלך לשחק"
החליט אחר מחשבה.

היציאה מהבית לא הייתה קלה כל כך. אם כי, ילדיו שדי נהנו
מהרעיון כמעט יצאו כבר בעליזות מהבית. אך אז התעוררה
בעיה; השקצים פשוט פחדו לצאת מהבית. עיניהם התחילו
להתרוצץ בחששנות כשהם מטיבים שוב ושוב את הכיפה
חרדים מהבאות.

"אתה מפחד?" שאל בתמימות את נאסר הקטן שטיפי דמעות
ניכרו על ריסי עיניו. "מה פתאום," הגיב
מיד כערבי "אני בכלל לא מפחד רק..."
נתקע בלא מוצא. "בסדר. בסדר." תפס
יענק'ל פיקוד "הולכים לגן העיר."

"למה קמנו כל כך מוקדם?" שאל צעיר
הילדים למראה הרחוב שעדיין לא האיר
כל צרכו. הבטה אחת לעבר השמים
הבהירה את המצב. אלפי רבבות
עופות חתרו במרץ ברחבי האוויר, עד
שהאפילו מעט את אור השמש.

"זה רק הקדמה לפני שהחיות מגיעים"
לחש יענק'ל לבניו. השקצים שהתקרבו
אליהם גרמו לו להשתתק.

"תתחילו לשחק" הורה לעומתם, ילדיו
רצו מיד בחדוות נעורים להשתובב
ולשחק, אחריהם כמפגרים בקצב
התחילו אט אט ילדי מוסטפה לשחק
ולשכוח מסיפורי הפחד שהלעיט
אותם אביהם.

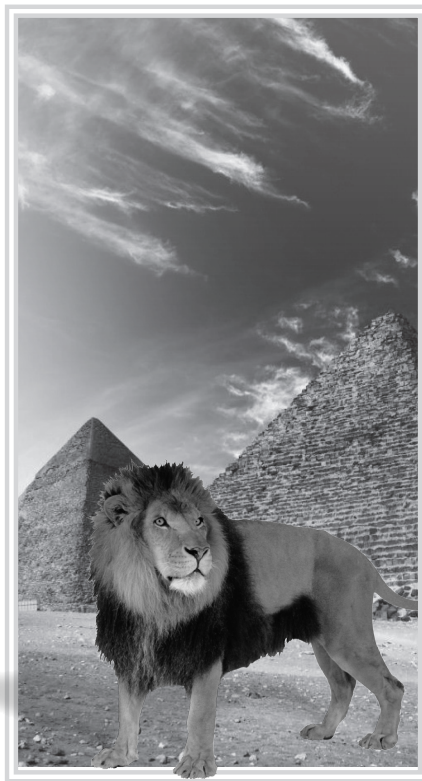
ואז זה קרה. זאב אימתני קיפץ על
עבדול הגדול, ובאבחה אחת כבר שכב
שרוע על הרצפה נאנח מכאבי מוות.

יענק'ל נאלם דום. אך ילדיו שנצמדו אליו בבכייה ובחרדה,
הזכירו לו שהוא כעת בתפקיד האבא.

"אותנו השם שומר" התחיל להרגיעם בהזכירם את ה'מכות'
הקודמות שרק המצרים סבלו.

לרגע נאלם שוב. אריה אימתני בעל רעמת שער גדולה התקרב
לעברם. רגש חלחלה אחזה בו. אך אז נזכר במציאות הגלויה,
המכות מגיעים באופן מיוחד לעם המצרי שהגיע זמנם לשלם
על כל מעלליהם האכזריים.

הוא התחיל ללטף ולהרגיע את ילדיו שנצמדו אליו בצוותא
עם השקצים שלפתו את גופו בפחד מצמית. ואז הוא
חייך; האריה נענע בראשו שבע רצון, כאומר אתם
משלנו. לאיטו מתקרב עוד, מכשכש זנבו ברגלי

פשוט. מקווה רק שעצת מוסטפה לא יותר מוצלחת. הרהר בעגמומיות.

בום, טרא-ח. חתיכות לבנים מהתקרה נשרו מאמצע הגג. הגג נראה מתנועע לימין ולשמאל בזעם ובקצף. "עוד מעט, כל הגג יפול עלינו" הייתה זו פטימה שהעזה להביע את שבלב כולם.

"חצופים" השתולל מוחמד "מה זה" צעק בהיסטריה בלא מעצור כשעוד לבנה וחתיכת תקרה התפוררה מול עיניו. "מה אעשה" התבכיין מוחמד "לרגע, לא חשבתי על זה" בעודו מממה להזיז את הארון "להיות מוכן לכל תרחיש" כשברקע, הבכיות והצווחות הלכו וגברו...

"לא נכנע ללא קרב" הכריז. מגביה בידו מוט ברזל כנגד כל מי שינסה לחדור מהחור שבגג. קבוצת החיות שעמדה למעלה המשיכו בפעולה שחברם התחיל, בעודם מרסקים ומשברים את מה שהיה פעם גג.

"איי. איי." קוף שניתר בצהלה לתוך הבית נשכו במרפקו כשהמוט נופל בקול מתגלגל, מתערבל בזעקותיו ובכיותיו על ידו שנקטעה על ידי פולש אכזרי.

"ממשיכים במלחמה" הצטעק מוחמד בחרון זעם, מול בני משפחתו שלא ידעו האם לבכות או שאולי כבר עדיף למות בצחוק.

"מי זה?" נשמעה צווחת מוחמד-מקפיאת דם "רק אני אחליט מתי לפתוח את הדלת. כולם לעמדות." לתדהמתו ולחרדתו ראה את ה'סילוני' עם כמין צורת יד ארוכה משתחלת מעבר החלון עד לפתח ופותחת את הדלת לרווחה.

"נאצר. הצילו." נשמעו הצעקות מתגברות בבלייל יללות ובכיות. היה זה נמר זריז שהספיק לחדור מהפתח עד לעריסתו של נאצר, לנשכו ברגלו בעודו ממשיך בריצתו לעבר הדלת, שומר על טרפו בפיו. "תשלם על זה ביוקר" ציווח מוחמד בעודו תופס את המוט ביד שמאלו.

ליד הפתח נעצר. נאצר והנמר כבר לא נראו מול העיניים, אך החיות שסבבו משחרים לטרף בלבלה אותו לגמרי. "לברוח"

נשמעה הצעקה האחרונה.

רגע אחרי. קלט מוחמד את גודל הטיפשות. להיכן ברחו, לתוך מלתעותיהן הפעורות של החיות?!

ה.

"לא להאמין. שרדתי שבוע שלם" הפטיר מוסטפה לעבר יענק'ל שפתח את דלת הבית.

"איך באמת" התעניין יענק'ל במלוא הסקרנות. "שתוק כבר יהודון." התרגז מוסטפה יוצא מדעתו לדעת מה שלום בניו "מה עם הילדים שלי"

"אה", הפטיר יענק'ל "אנחנו צריכים לשבת על זה" בהראותו את הבית הפתוח לפניו.

"מחוצף. כבר שכחת שפעם הייתם סתם עבדים" התקצף למול היהודי שמרגיש עצמו כ'עלה לגדולה'.

"סליחה. סליחה." חייך יענק'ל, "לא התכוונתי לכלום. רק. פשוט. זה לא לשיחה על רגל..."

"בלי משחקים. איפוא הם?" התרתח מוסטפה. בעודו שוקל האם לעבור לשפת הגוף.

"תוציא דף ועט, ואסביר לך הכל" המשיך יענק'ל בחיכוך, "על עבדול קפץ זאב גדול בגן. את פארוק טרף האריה..."

"די. די." הצטוו מוסטפה מליט ידיו על עיניו הזולגות דמעות "ואני עוד חשבת..."

כל עוד רוחו בו הרים רגליו לבית מוחמד שם התוודעו להיווכח שאין עצה ואין תבונה מול רצונו יתברך.

לְמַעַן תִּדְעַ כִּי אֲנִי הָאֵל בְּקֶרֶב הָאָרֶץ

**"נאצר. הצילו."
נשמעו הצעקות
מתגברות בבלייל
יללות ובכיות.
היה זה נמר זריז
שהספיק לחדור
מהפתח עד
לעריסתו של נאצר,
לנשכו ברגלו בעודו
ממשיך בריצתו
לעבר הדלת.**

מקורות:

ילדי מצריים נשמרו על ידי יהודים; מדרש הגדול. **המצרים הסתגרו בבתים;** ספר הישר. **העופות הרבים האפילו על אור היום;** מדרש תהלים. **אף יהודי לא נפגע;** רמב"ן. **הערוב פרץ לתוך הבתים.** מדרש שכל טוב. **ה'סילוני' פתחה את הדלת;** מדרש ויושע. **חוטפים תינוקות מעריסותיהן;** מדרש שכל טוב. **היהודים העבירו דו"ח איך נטרף ונהרג כל ילד;** מדרש הגדול.